

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 23.2015
Sayı 1738

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Gerekçesi ekte sunulan, ülkemizde İşsizlik Sigortası Fonu'nun kapsam ve uygulamalarının incelenmesi, bu çerçevede oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Ensal Hgüt
Arslan mv

Ensal Hgüt

Erdal AKSÖNGER
İZMİR MV.

İsmail

İsmail

Gıray
İzmir

Ashm Dili

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

İzzet Çetin
Ankara mv

Refik Enayılmas

Haluk mv

Haluk mv

Hayda AKAR

Kocaeli mv.

Hayda AKAR

Haluk Eyidoğan

Haluk mv

Haluk mv

Ahmet TOPRAK
Afyonkarahisar mv

Ahmet TOPRAK

Ali Rıza ÖZTÜRK
Mardin mv.

Ali Rıza ÖZTÜRK

Murat
Musa Gök
İzmir mv

Ömer S. ALDAN

Ömer S. ALDAN

Ayşe Nedret AKAR

Balıkesir mv

Hacer AKOL

Hacer AKOL

Ayşe Ezer Dönmez

İstanbul mv.

Ayşe Ezer Dönmez

Uğur B. B. B.

Silvan mv

Vahap SEZER

Mardin mv

Vahap SEZER

Ar. Mahmut Tural

Tatvan

Ar. Mahmut Tural

İbrahim ÖZKES
İstanbul mv

İbrahim ÖZKES

GEREKÇE:

İşsizlik sigortası uygulamaları, söz konusu düzenlemenin yürürlüğe girdiği 2002 yılından beri kamuoyunda ciddi tartışmalara ve eleştirilere neden olmaktadır. Bu eleştirilerin odağında bir taraftan işsizlik sigortasından yararlanma koşullarının ağırlığı, ödenen işsizlik ödemesi miktarının düşüklüğü, işsizlik ödemesi süresinin kısalığı gibi uygulamalar yer alırken, diğer taraftan söz konusu ödeneğin amacı dışında kullanılması yer almaktadır.

Nitekim işsizlik ödeneğine hak kazanabilmek için sigortalının işini kaybetmeden önceki son 3 yıl içinde en az 600 gün sigortalı olarak prim ödemiş olması, hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün prim ödeyerek sürekli çalışmış olması, hizmet akdinin yasada belirtilen hallerden birisine dayalı olarak sona ermesi ve işsiz kaldığı günden itibaren bir ay içinde kuruma başvurması gerekmektedir. Görüldüğü üzere işsizlik sigortasından yararlanma koşulları son derece ağırdır.

Diğer taraftan, günlük işsizlik ödeneği sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ıdır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesine göre aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçmemektedir. Bu durumda sigortalıya ödenen en düşük işsizlik ödeneği 480 TL, en yüksek işsizlik ödeneği ise 960 TL dir.

Öte yandan, son 3 yıllık süre içinde 600 gün prim ödemiş olanlar 6 ay, 900 gün prim ödemiş olanlar 8 ay ve 1080 gün prim ödemiş olanlar ise 10 ay boyunca İŞKUR'dan işsizlik ödeneği alabilmektedir. Ülkemizde durum bu halde iken işsizlik sigortasından yararlanma süreleri açısından yapılan sıralamada, Kuzey ve Batı Avrupa ülkeleri ön sıralarda bulunmaktadır. Birçok AB üyesi ülkede çalışanlar, daha uzun sürelerde işsizlik sigortası fonundan faydalanabilmektedir. Örneğin, sistemde geçen her bir yıl için işsizlik sigortasından dört yıla kadar yararlanılan ülkeler bulunmaktadır. Türkiye'de ise durum tam tersi şekilde cereyan etmektedir. Daha uzun süre sistemde kalınmasına rağmen işsizlik ödeneğinden daha kısa süreli yararlanılmaktadır.

Diğer taraftan, kuruluş amacı işsiz kalan sigortalılara belirlenen sürelerde işsizlik ödeneği vermek olan İşsizlik Sigortası Fonu amacından saptırılmış ve yapılan değişikliklerle kamuya gelir kaynağı haline dönüştürülmüştür. Nitekim 4857 sayılı İş Kanunu'nda yapılan değişikliklerle birlikte söz konusu kanunun amacı genişletilmiş ve işsizlik sigortasının amacı dışında kullanılmasına olanak sağlanmıştır. Nitekim yapılan değişikliklerle beraber 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 6. maddesine dayanılarak hazineye yaklaşık 11,5 milyar TL kaynak aktarılmıştır. İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken paranın, esas itibarıyla işsiz kalanlara yapılacak işsizlik ödemelerinde kullanılması gerekirken, GAP yatırımlarından altyapı yatırımlarına kadar birçok alana kaynak sağlar hale dönüştürülmüştür. Bu durum fonun kuruluş amacına ve mantığına aykırıdır.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 6. Maddesinin (c) bendine göre bu madde kapsamında aktarılabilecek kaynakla gerçekleştirilecek yatırımlardan elde edilecek getiriler ile varlık satışlarından elde edilecek gelirlerin Yüksek Planlama Kurulunca belirlenecek oranı, kullanılan kaynak tutarını aşmamak kaydıyla Fona aktarılır hükmü yer almaktadır. Bununla birlikte söz konusu hüküm uyarınca herhangi bir geri ödeme yapıp yapılmadığı ile geri ödeme yapıldıysa bunun ne kadarının yatırımlardan elde edilen getiriler, ne kadarının da varlık satışlarından elde edilen gelirlerden yapıldığı hususları kamuoyunun bilgisi dışındadır.

Öte yandan, İşsizlik Sigortası Fonunun gerçek sahibi işçidir. İşsizlik Sigortasının amacı, herhangi bir kasıt ve kusuru olmaksızın işini kaybeden sigortalıların işsiz kalmaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybını belli bir süre ve ölçüde karşılayabilmek olmalıdır. AKP Hükümetlerinin Fon'u istedikleri gibi kullanabilecekleri bir kaynak olarak görmeleri işçi kesimini haklı olarak endişelendirmekte ve halkın devlete olan güvenini sarsmaktadır.

Bu çerçevede, ülkemizde İşsizlik Sigortası Fonu'nun kapsam ve uygulamalarının incelenmesi ve bu kapsamda oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

